

SLOVENSKI NAROD

Inhaja, vsak dan popoldne, izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petit vrtca Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vraca.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 8, 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68 podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Racun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

POMEN POTOVANJA NJ. VEL. KRALJA

Mednarodni tisk pripisuje potovanju jugoslovenskega kralja največjo politično važnost in ga smatra za začetek nove dobe na Balkanu

Bratislava, 3. oktobra. v. »Slovenski Denik« objavlja obširna poročila o potovanju jugoslovenskega kralja v Varino in o sestanku med bolgarskim in jugoslovenskim suverenom in naglaša, da ta obisk ni samo čin kurtoazije, marče ima mnogo globlji pomen. Ni dvoma, pravi list dalje, da bodo obiski, ki jih je napravil NJ. Vel. kralj Aleksander, zelo vplivali na nadaljnji razvoj političnih dogodkov na Balkanu, ki se pripravljajo že delj časa.

V daljših izvajanjih se bavi list nato z odnosi med Srbijami in Bolgariji pred svetovno vojno. Uvodoma se spominje prve balkanske vojne in podprtva, da so takrat intervencijske na Balkanu tuje zlobne roke, ki so zanesle sovraštvo med Srbe in Bolgare tako, da so se po tolikih skupnih zmagači bojevali med seboj. Za časa svetovne vojne je znala Nemčija pridobiť bolgarske drvine kroge in vplivne politike za to, da je stopila Bolgarija na stran centralnih sil, za kar so Bolgariji obečali nove pokrajine na račun Srbije. Centralne sile so bile porazene in Bolgariji so morali prvi kapitulirati ter so izgubili še nekatere svoje stare pokrajine. Po nesrečni svetovni vojni je skupa vlada Stambolijskega popraviti odnosaje med Bolgarijo in Jugoslavijo, toda rezim, ki je sledil po umoru Stambolijskega, je bil naravnost sovražno razpoložen proti Jugoslaviji. Bolgarija je prisila pod vpliv onih krogov, ki se še danes ne morejo spriznati z dejstvom, da je na Balkanu Jugoslavija najmočnejša in najvplivnejša. Pakt Štirih velesil, uvrstitev Male antante, pakt vzhodnih držav z Rusijo in grško-turški pakt so prisilile tudi Bolgarijo, da je začela revidirati svojo zunanjou politiko. Bolgarija je pričela računati z dejstvji in išče novih poti. Sedanji razgovori se še začetek in predstavljajo prvi poizkus, ki mu pa še ni pripisovali zgodovinskega pomena. Gotovo pa je, da je po 10 letih prvi poizkus direktnega sporazuma med obema narodoma. Vse slovenske države morajo z načrtovanje pozornosti spremilati razvoj dogodkov na Balkanu, predvsem pa razvoj odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo ter s svoje strani podpreti vse pozitivne sile v obeh državah, ki streme za tem, da pride med Jugoslavijo in Bolgarijo do boljših odnosov.

Sofija, 3. oktobra. p. Bolgarski politični krogi z zadovoljstvom ugotavljajo, da se bosta kralj Aleksander in kraljica Maria mudila na bolgarskih tleh baš na dan velikega bolgarskega nacionalnega praznika, ko poteka 25 let bolgarske nezavisnosti in 15 let odkar je kralj Boris zasedel bolgarski prestol.

Bolgarija išče nove smeri v zunanjji politiki

Pariz, 3. oktobra. v. »Matin« se bavi v daljšem članku z najnovješimi dogodki na Balkanu in piše med drugim:

Sestanek zunanjih ministrov Male antante v Sinaji je bil glede na dogodek zadnjih mesecov v Evropi velevažna konferenca. Na Balkanu se pojaviča velika evolucija. Bolgarija, ki je zaokrožena z rumunsko-jugoslovenskim zavezništvom na eni in grško-turško pogodbom na drugi strani, je začela iskati novih poti in spoznavata, da se bo morala vlastnem interesu nasloniti na Malo antanto. Vedno bolj vidno postaje, da je Beograd redno Podunavja in Srednje Evrope. Jugoslavija je danes glavni čuvar miru in reda na Balkanu in glavni stebri miru v Podunavju. Potovanja in poseti jugoslovenskega kralja bodo brez dvoma rodili pozitivne uspehe v duhu one politike mednarodnega sodelovanja in sporazumevanja, ki jo vodi Jugoslavija, še vsa leta.

Tudi vsi ostali listi obširno komentirajo potovanje jugoslovenske kraljevske dvojice. »Temp« opozarja na to, da je to najboljši odgovor Male antante na poizkuse, ustvariti podunavsko federacijo brez sodelovanja in proti volji Male antante. Daljši članek objavlja tudi Herriotova »La République« pod naslovom »Pakt držav Črnega morja«, v katerem poudarja, da se urešnico ideja, ki predvideva združitev Rumunije, Bolgarije, Grčije, Turčije in Rusije na eni in blok Male antante na drugi strani. Po informacijah francoskega tiska se bodo na sestanku jugoslovenskega in bolgarskega kralja vršili predvsem razgovori o gospodarskem bliženju obeh držav, kar bi bil najboljši začetek za politično bližanje.

V Grčiji in Turčiji pripisuje posetu kralja Aleksandra velik pomen

Atena, 3. oktobra. AA. Listi poročajo, da bosta grški zunanjii minister Maximos in Kondilis odpotovala na Krf, da se tamkaj poklonita NJ. Vel. kralju Aleksandru. Listi so objavili izjavo zunanjega ministra, da se čutita grška vlada in ves grški narod visoko počaščena zaradi obiska jugoslovenskih suverenov na Krfu. Poset jugoslovenske dvojice je Grčijo tem bolj vzrastotil, ker vežejo Grčijo z Jugoslavijo prijateljski odnosi. Listi poudarjajo, da bo imel grški zunanjii minister Maximos na Krfu priliko, obrazložiti jugoslovenskemu kralju Aleksandru stališče grške politike in vsebino grško-turškega pakta. Listi po-

Pogrom na Kubi

V pretekli noči je množica umorila 300 oficirjev, ki niso priznali sedanjega režima

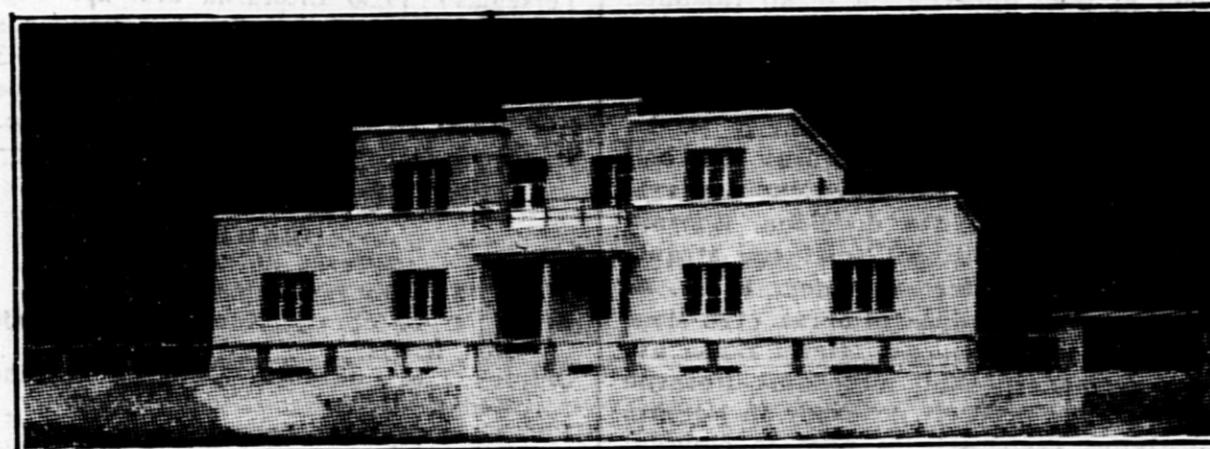
Havana, 3. oktobra. r. Na Kubi je prislo včeraj in v pretekli noči zopet do krvavih dogodkov. Kakor znano, so oficirji po padcu Cespedesa po večini odrekli pokorčino novemu režimu. Okrog 300 oficirjev se je zaboraknilo v hotelu »National«, kjer so jih oblegali revolucionarji že 18 dni. Zadnje dni se je vršila okrog tega hotela bitka, tako da izgleda ta del mesta kakor pravo bojišče. Včeraj opoldne je nastalo kratko premirje, ki ga je izkoristil ameriški poslanik Wells za posredovanje. Toda njegova prizadevanja so stala brezuspešna. Niti vlada, niti uporniki niso hoteli popustiti. Vladne čete so načno znova navalile proti hotelu, ki je od vseh strani obkoljen. — Dvanašček oklopnih avtomobilov s težkimi streljalcami in lažjimi topovi je od vseh strani obstreljevalo hotel, obenem pa so ga napadli tudi z morske strani, kjer je zasidrana mala vojna ladja. Po šesturni krvavi borbi so se oblegani

oficirji udali, ker jim je zmanjšalo muncije. 30 oficirjev je bilo v borbah ubitih, ostale pa so uklenjene odpeljane v zapore. Obligovalci so imeli 65 mrtvih in 200 ranjenih. Padec hotela »National« je dal povod za nove velike demonstracije proti nasprotniku sedanjega režima. Policija ni mogla zadrževati množic, ki so vdrlje v zapore, izvlekle iz njih oficirje ter jih na ulicah pomorile.

Havana, 3. oktobra. AA. Ponosne stavbe, kakršne je bil še pred nekaj dnevi Nacionalni hotel, danes ni več. Razbrzdani in nedisciplinirani pijani vojaki so ga zavzeli z naskokom, vse v njem razbiljili in odnesli vse, kar je imelo količaj vrednosti: srebrino, dragotnine, perilo, vino, likerje itd. Prebivalstvo je v deliriju in proglaša Battista za Malega Napoleona Kube. Kje je predsednik San Martin, nihče ne ve. Nekateri govore, da so ga zajeli, ko je obiskoval ranjence.

Nova izolirnica v Trbovljah

V soboto je bila svečano otvorjena ta važna ustanova

Trbovlje, 2. oktobra. V soboto je bila otvorena v blagovljena nova občinska izolirnica. Ob 11. uri so se zbrali pred novim poslopjem zastopnik župana g. Ivan Berger, okrožni zdravnik dr. Janez Jensterle, večje število občinskih zdravnikov, občinki, ki so pri gradnji stavbe sodelovali ter precejsne število prebivalstva. V imenu obrtnikov je klijucniki mojster g. Guček izrekel zahvalo občini, ki je tudi tokrat upoštevala težnje domačega obrtništva, nato pa je zastopnik občine izročil ključe izolirnice.

Domač župnik g. Gašparič je ob asistenti g. prof. Rateju blagoslovil stavbo in kapelico. Okrožni zdravnik g. dr. Jensterle je v svojem govoru pohvalil delo in

solidnost domačih obrtnikov, ki so pokazali vsestransko sposobnost in odilčno strokovno znanje pri vseh delih na »novi krasni stavbi«. Nato je dr. Jensterle izročil izolirnico sestram usmiljenkom, od katerej se je voditeljica zahvalila navzočim, prav posebno pa še onim, ki so katorkoli pripomogli, da se je zgradila ta humanata ustanova in stavba, ki je zlasti v sejanju časih za naš kraj nujno potrebna.

V novo izolirnico so bili še v soboto prepeljani iz stare izolirnice bolniki. Stara izolirnica pa bo preurejena v bolnično, v katero se iz Hrastnika vseeno najdenčiji občinski revezeli, ki bodo tam čamčiti smrti. Tudi to hiralnico bo upravljale usmiljenke reda sv. Vincencija.

vaja obtožnica, da so podpirali oba glavna obtoženca. Proces bo trajal bržkone tri dni.

Zaščita nemškega kmeta

Berlin, 3. oktobra. AA. Danes je bil objavljen zakon o kmečkih posestvih. V uvodnem odstavku trde, da je nemški kmet podlagi nemške krvi. Zato je treba kmečka posestva zaščititi pred razdelitvijo. Velika posestva pa je treba razdeliti na zdrav način. Za žitarice mora biti pridržani najmanj 125 ha. Kmet bo samo tisti, ki bo lahko podedoval kmečko posestvo, vsi drugi pa bodo navadni poljedelci. Kmečko posestvo bo lahko imel samo nemški državljani po krvi in plemenu.

Občinske volitve

15. oktobra bodo občinske volitve po vsej dravski banovini, razen v avtonomni mestni Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptaju. Po združitvi manjših občin v večje bodo imele nove občinske uprave mnogo večje naloge kakor prejšnje. Zato ni vseeno, kdo bo vodil gospodarstvo v naših občinah, temeljnih samoupravnih edinicah, zlasti ne v sedanjih časih gospodarske stiske, ki so zahteve socialnega skrbstva mnogo večje kakor kdaj prej, in posebno ne sedaj, ko je notranjopolitična konsolidacija eden izmed glavnih pogojev za moč in ugled naše države v inozemstvu, ko se rešujejo v zunanjih politiki važna vprašanja bodočega razmerja sil med posameznimi skupinami držav in ko je strnjenost vsega jugoslovenskega naroda, zlasti pa Slovencev, bolj kakor kdaj potrebljena.

Res je, da v občinskih upravah ne gre za reševanje političnih zadev, temveč v prvi vrsti za pametno in pošteno upravljanje občinskega premoženja, toda občine so kakor kamenčki v mozaiku, ki tvorijo v raznih barvnih odenčkih skupaj lepo sliko celote, dočim trpi lepoto te slike in trpi celota, če se je eden izmed njih poškodoval in je izgubil svoj sijaj.

Občina smo mi sami in država smo mi sami. Zato tudi pri teh volitvah ne smemo dopustiti, da bi jih kdo izigraval za kake svoje posebne skrivne in zahtevne namene v škodo celote proti onim idejam, ki so s kraljevim manifestom od 6. januarja 1929 začrtale novo pot našemu narodnemu in državnemu izvijenju.

V naših občinskih upravah zato ne more biti mesta za ljudi, ki se pri delu za konsolidacijo naše države stali ob strani, ga ovirali ali pa celo še odobravali znanje izdajalske punktacije, ki so nam toliko škodovale na ugledu v inozemstvu. Občinske uprave ne smejo služiti kot zavetišče za politične špekulacije propadlih politikov in nerazsodnih hujšačev.

Naše slovensko ljudstvo je dobro, je v danem kralju in jugoslovenski državi, toda žal le prerado naseda ljudem, ki

te, ki ga ima pri dobr si sosedi na reji. Ubogi otrok...

Družba sta jim delali tudi brezposelne služkinja Marija T. in Pavla M., obe prijeti zaradi tajne prostitucije. Se večja morala pokvarjenka je pa Marija K., ki so jo zataljili pri nemoralnem dejanju v družbi moških pri belem dnevu, da so se zgrajali mimočodoči in pobuševala mladi na. Izprjenka bo moralna v Begunje.

Drzen roparski napad v Šumadiji

Beograd, 3. oktobra. p. Orožništvo v Beogradu si na vso moč prizadeva, da bi izsledilo zloglasna razbojnica Miloša Mitrovića in Milosava Sušića, ki sta izvršila že mnogo roparskih napadov in umorov. Znano je, da sta 17. septembra v Bielinu napadla trgovca Milana Radosavljevića ter mu odvzela razen drugega blaga tudi 21 tisoč Din v gotovini. Orožniki so jima bili tedaj že na sledu. Razbojniki pa sta se branila z orojem in je bil v spopadu ubit orožniški kaplar Kosta Radivojević, podnarednik Sušić pa težko ranjen. Predisnočni sušić in Mitrović napadla župana Velimirja Stojčevića v Velenju Borku. S silo sta mu vzela 64.000 Din v gotovini, 39 zlatnikov in še nekaj drugih stvari, tako da je župan oskodovan za 65.000 Din. Razen tega sta odvlekla s seboj njezovega sina kot talca, ker sta se bala, da bi župan alarmiral vojsko in zasledovali. Šele ko sta bila daleč od vasi, sta si izpustila in jima je tako uspelo znova izginiti brez sledu. Včeraj sta bila aretirana dva njuna pomagača.

Jamaika opustošena

Kingston, 3. oktobra. Jamaika je dočela razdejaj strahovit orkan. Ker so vse zveze prekinjene, podrobnosti še niso znane.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize, Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1361.25 — 1372.05, Bruselj 797.74 do 801.68, Curih 1108.35 — 1113.85, London 175.97 — 177.57, New York 3652.72 do 3680.98, Pariz 223.88 — 225. — Praga 169.79 do 170.65, Trst 300.18 — 302.58 (premija 23.5%). Avstrijski šiling v privatnem kringu 8.80.

INOZEMSKE BORZE

Curlis, Pariz 20.20, London 15.91, New York 332. — Bruselj 71.975, Milan 27.12, Madrid 43.10, Amsterdam 208.15, Berlin 123. — Dunaj 56.75, Praga 15.32, Varšava 57.80, Bukarešta 3. —

**Največastnejši velealpinski film
LUIZA TRENKERJA
„PLANINE KLIČEJO“**

Najčarobnejši naravni posnetki tiroških visokih Alp! — Najgrandiosnejše filmove sedanjosti!

Kongres srednješolcev v Novem mestu

Križa duhovnega življenja se pozna tudi naši srednješolski mladini

Novo mesto, 2. oktobra.

V našo mesto se je v soboto zvezec zgrnila srednješolska mladina iz vse dravskih banovin. Res je, da ni bilo mesto v zastavah, ali jim je veljal tem prisrčnejši pozdrav naše gimnazijalne mladeži, ki jih je sprejela na kolodvoru. Po okrepilu so odšli srednješolci v Sokolski dom, kjer so odigrali Preporodoši iz Ljubljane Cankarjevo dramo »Jakob Ruda«, v odlični režiji Milana Skrbinskega. Igra je krasno uspela in občinstvo je nagnalo igralce z obilnim aplavzom. Istočasno se je vršila tajna seja predsednikov družin. Drugi dan se je vršilo zborovanje v televadnici ljudske šole. Zborovanje je otvoril predsednik »Preporod« Cibic Rajko iz Ljubljane.

Toplo je pozdravil kongresiste v imenu starešinskega odbora Jadrana g. ing. Zajc, v imenu Zveze kulturnih društev pa V. Bučar, ki je naglasil, da je možnost vsega dela v močni strnjnosti — zato pa ima prostor vsak kongresist v jugoslovenskem duhu. Kongres je postal brzjavne pozdrave tudi narodni poslanec Prekoršek in pokrovitelj direktor Jug. V imenu starešinske organizacije »Preporoda« je pozdravil navzoče g. Venturini. Pozdrave je poslala tudi akademika podružnica C. M. ter akademsko društvo »Triglav«.

Sledila so poročila funkcionarjev. Predsednik Cibic je naglašal veliko aktivnost župe SJSU, ki se je preselila radi enotnosti in večje ekspanzije iz Celja v Ljubljano. Ustanovilo se je tudi novo društvo v Kranju, ki prav lepo deluje. Želja, da dobre srednješolci savez, da bi se tem bolj mladina zainteresirala za svoje kulturne cilje, je še neizpolnjena radi nerazumevanja prosvetnih krogov v Beogradu. V svrhu izmenjanje misli in bližnjega medsebojnega poznavanja sta se vršila dva pokrajinska zabora. Tajnik je naglašal, da je treba delo posvetiti. Zupa obsegata sedaj osem družin s 750 članimi. Vršilo se je tudi 35 sej, od teh 17 rednih. Ker ni bilo blagajnika, je poročila.

Ljubljancani v Beli Krajini

Prihodnji naj izletniki misijo na bedo belokranjskega kmeta

Ljubljana, 3. oktobra.

Po pomladanskem izletu je Bela Krajina na začetku kot prava deveta dežela, da je društvo »Bela Krajina« imela zagotovljeno uspeh, ko je v nedeljo povabilo ljubljancane v solnične vinograde onstran Gorjancev. Ze prvih izletu je dejelico tako reje, da je odkril a nedeljski izlet je spet pridobil toliko prijateljev, da bo gotovo imela vedno več gostov, saj so izletniki postali navdušeni propagatorji njenih lepot in gostoljubnosti, da bo ostala obligatno cilj izletnikov vsej ob trgovci. Ceprav se je ob odhodu iz Ljubljane obetaš dež, vendar ni mogel pokvariti veselega razpoloženja nad 400 izletnikov, ki so se s posebnim brzom že zgodaj dopoldne med prepevjam in vriskanjem pripeljali v zastavami okrašeni Metliko. Malo začudili so se Metličani gotovo svojim gostom, ko so izstopili iz vagonov z velikimi kosarami in koški, kot bi se hoteli za stalno naseliti v prijaznem starem mestu. Z godbo so jih peljali s kolodvora in pred časitljivo mestno hišo jih je ogovoril predsednik tujskoprometnega društva Malešič, ki je predvsem pozdravil rojake in voditelje društva »Bela Krajina« dr. Koceti in dr. Fuxa, ki res z največjim uspehom delata propagando za to pravljeno deželico, a prav posebno se je zahteval za propagando tudi časopis, zlasti pa agilnemu tujskoprometnemu delavcu Vladimirju Regallyju, ki ima največje zasluge za poznanje Belo Krajine. Ze pri južini po raznih gostinah so se ljubljancani preverili o gostoljubnosti Metličanov, ki so popoldne povabili izletnike v vinograde pri slikoviti cerkvici Sv. Ane nad Vidošči. Banovinski svetnik Bajuk je novinarje odpeljal kar na svoj dom v slikovito Božakovico, ki leži na pečini visoko nad Kolpo, da jo po pravici imenujejo belokranjski Bled. Prijazna gospodinja Jim je s hčerkami pripravila pravo pojedino, da je goste gostoljubnost uprav očarala.

Rajko lepo je pokrajina, da strme občudujejo to pravljeno krasoto, ki nam je skoraj popolnoma neznan. Ceprav je Sv. Ana položno uro od Metlike, vendar oddaljenosti niti ne opaža, ker je med potjo toliko zanimivosti, zlasti je po goste zanimala znamenita božja pot Tri fare, kjer se je nekdaj ob shodi zbral po 30.000 do mačih v hrvatskih kmetov. Tudi tuja bo gotovo očaral ta paradiž, a napraviti ga je treba pristopnega, da bo dostopen tudi z avtomobili. Z veseljem smo opazili novo cesto, ki so jo preložili po zaslugi banovinskega svetnika Bajuka, a treba bo zravnati tudi druge klance, da bo mogoče učiati čare vinskih goric in prelepo pokrajino ob Kolpu. Od Sv. Ane so se izletniki razlezli po vinogradih, da je vseh zidanici odmevalo petje in vriskanje, na hrib je pa prisači tudi mesta godba, ki je pridno igralo poskočno, da se je pod lipami in česnjami kmalu razvilo tudi kolo in ovilo cerkvico kakor ob privičaju. Po vseh gradičih in hribih se kopijoje cerkvice v solnicu in ponosno se v daljavi beli bogata Vivodinska, na njeni levici te pa vabijo vasec junaka Žumberka, da si počeli tudi k njim. Moder dim se dviga iz goric in sapica ti od povsod primača vonj na

čal o stanju blagajne predsednik. V splošnem pa so bila poročila kratka in jedrnatna. Iz poročila družin se je šele moglo videti, kaj vse delajo študentje. Nastopi, igre, številna predavanja, skupne akcije za revtovariste, knjižnice — so dokaz nujnovega marljivega ustvarjanja dela. Tako ima omladinska prospektva Sokola v Kočevju edino slovensko knjižnico na tem nemškem otoku.

Poročilu družin je sledilo čitanje rezolucije, ki je kot zrcalo, v katerem se kažejo želje in zahteve kongresistov. Predvsem odklanja rezolucija lažljivo-slovensko orientacijo, odklanja potrebo srbohravških knjig po naših solah, ker v tem ne vidi poti v zbljanju med brati, ne napredka v soli. Zahteva tudi temeljito socializacijo glede šolnine. Po čitanju rezolucije se je vršila volitev novega predsednika. Predloženi so bili dve liste, od katerej je dobila večino prva, z 99 glasovi proti 34 s Korzikom Lojzetom kot predsednikom. Pristavlje druge liste so demonstrativno in živžgajoč zapustili dvoranico. Druga lista je zahtevala tudi premestitev župe iz Ljubljane v Celje, kar pa je bilo z zmago preprečeno. Novi predsednik je takoj prevzel svoje mesto in naglasil, da se bo trudil, kolikor je v njegovi moći, za pravico župe. Sledile so slučajnosti, nato pa po burnem zborovanju mireni konec. Zborovanje so prisostvovali tudi gg profesorji: Krajec, Novo mesto, prof. Trobej iz Maribora in Liška iz Celja. Iz kongresa samega veje žalostna razdvojenost in kriza duhovnega življenja današnje mladine. Razdvojenost se je zlasti pokazala pri incidentih v dvorani. Naši mladini se pozne neka čudna nedoločnost. To se je opazilo ves čas od prvega incidenta do konca, ko so pristaši druge liste živžgajoč odšli. Pokazala se je tudi velika nediscipliniranost. Včasih so delegati kar sebi govorili, ker je dvorana šumela v medsebojnih pomenih in protestirajo.

Ljubljancani v Beli Krajini

Prihodnji naj izletniki misijo na bedo belokranjskega kmeta

Ljubljana, 3. oktobra.

Po pomladanskem izletu je Bela Krajina na začetku kot prava deveta dežela, da je društvo »Bela Krajina« imela zagotovljeno uspeh, ko je v nedeljo povabilo ljubljancane v solnične vinograde onstran Gorjancev. Ze prvih izletu je dejelico tako reje, da je odkril a nedeljski izlet je spet pridobil toliko prijateljev, da bo gotovo imela vedno več gostov, saj so izletniki postali navdušeni propagatorji njenih lepot in gostoljubnosti, da bo ostala obligatno cilj izletnikov vsej ob trgovci. Ceprav se je ob odhodu iz Ljubljane obetaš dež, vendar ni mogel pokvariti veselega razpoloženja nad 400 izletnikov, ki so se s posebnim brzom že zgodaj dopoldne med prepevjam in vriskanjem pripeljali v zastavami okrašeni Metliko. Malo začudili so se Metličani gotovo svojim gostom, ko so izstopili iz vagonov z velikimi kosarami in koški, kot bi se hoteli za stalno naseliti v prijaznem starem mestu. Z godbo so jih peljali s kolodvora in pred časitljivo mestno hišo jih je ogovoril predsednik tujskoprometnega društva Malešič, ki je predvsem pozdravil rojake in voditelje društva »Bela Krajina« dr. Koceti in dr. Fuxa, ki res z največjim uspehom delata propagando za to pravljeno deželico, a prav posebno se je zahteval za propagando tudi časopis, zlasti pa agilnemu tujskoprometnemu delavcu Vladimirju Regallyju, ki ima največje zasluge za poznanje Belo Krajine. Ze pri južini po raznih gostinah so se ljubljancani preverili o gostoljubnosti Metličanov, ki so popoldne povabili izletnike v vinograde pri slikoviti cerkvici Sv. Ane nad Vidošči. Banovinski svetnik Bajuk je novinarje odpeljal kar na svoj dom v slikovito Božakovico, ki leži na pečini visoko nad Kolpo, da jo po pravici imenujejo belokranjski Bled. Prijazna gospodinja Jim je s hčerkami pripravila pravo pojedino, da je goste gostoljubnost uprav očarala.

Cepri so izletniki dobili napol zastonj načeljepšega grozdja, kolikor so hoteli, vendar se niso mogli združiti rabutjanja, da so na trhat napravili dosti nepotrebne škode, kakor nam gostitelji pismeno javljajo. Prihodnji naj izletniki misijo na bedo belokranjskega kmeta, ki mu vsako leto sreča in toča pretita z lakoto. Solnce je bilo še visoko, ko so se izletniki morali vrniti na kolodvor, kjer je vsak dobil še košek načeljepšega grozdja, drugi so se pa z avtomobilom potegnili pogledat še Črnomelj, ki napravi s svojimi modernimi vilami in lepimi hišami vtič prav modernega in na prednega mesta. Belokranjinci so si s svojo pozdravnim gostoljubnostjo osvojili srca ljubljancov, ki jih bo še večkrat zanimala lepota Bela Krajine, da se bo prav naglo opomogla in razvila v pokrajino, ki v resnicu zasluži ves blagoslov tujškega prometa.

Novo društvo v Kranju

Kranj, 2. oktobra.

V soboto zvezec je bil v gostilni »Pri Peterčku« ustanovil občni zbor društva zasebnih in avtonomnih nameščencev za srez Kranj. Na povabilo pripravljalnega odbora se je udeležilo zborov nad 50 zasebnih in avtonomnih nameščencev iz Kranja in tudi nekaj delegatov iz Tržiča in Škofje Loke, da ustanove v začetku svojih stanovskih interesov lastno organizacijo. Po kratkem pozdravnem govoru predsednika pripravljalnega odbora g. Vačača Josipa, ki je tudi vodil ustanovni občni zbor, je v izčrpnom poročilu podal tajnik pripr. odbora g. Kočman Zmago historijat pokreta zasebnih nameščencev, ustanoviti si lastno stanovsko organizacijo tudi v Kranju, odnosno v srezu, kjer je 847 nameščencev in torej dovolj velika potreba po takri organizaciji. Nato so bila odobrena pravila, ki jih je sestavil g. Kočman po vzoru ljubljanskih s to spremembami, da so v društvu sprejeti tudi avtonomni nameščenci, ki pa imajo povsem enake težnje in interes kot zasebni nameščenci. Nadalje je ustanovni občni zbor sklenil, da pristopi društvo v Zvezo privatnih nameščencev v Ljubljani, dolžoti članarino in vpisno po 5 din. in ustanovitev posebnega brezposebnega fonda za člane, za katerega stavo je pooblastil bodoči odbor.

Nato so se vršile volitve uprave in je bil na predlog g. Repiča soglasno izvoljen za predsednika g. Štampičar Anton, dalje g. Kočman Zmago, Vačača Josip, Co Bogomir, Repič Drago, Modričan Josip, Ašman Karol, Indihar Ivan in Jamnik Kati. Kot nameščeniki so bili izvoljeni Grošč, Oswald, Jereb in Ranter; v nadzorni odbor pa

gg. Jakopč in Valenčič. V odboru je bil kooptiran kot zastopnik trgovskega poslovnika zveza njega predsednik g. Potolnik. Po volitvah je podal tajnik Zveze in tajnik Peško, zavoda g. dr. Kšeti Janko izvršen informativen referat o pokojninskem zavarovanju, obtemak zakonu, Dejavski zbornici in bolniških blagajni, teremu so navzoti napeto sledili. Nad eno uro trajajoče zanimivo predavanje g. dr. Kšeti so navzoti nagradili s spontanim odobravanjem, nato pa je predsednik nadalje uspel ustanovni občni zbor zaključil.

Sokolska tombola v Škofji Loki

Škofja Loka, 2. oktobra.

V nedeljo popoldne je priredil Škofješki Sokol na prostranem Mestnem trgu svojo tradicionalno tombolo, ki je dosegla velik uspeh. Točnih množic naše mesne ulice je dolgo niso videle, saj se je potegovalo za srečo nad 5000 ljudi, ki so prišli v Škofjo Loko z vozovi, kolesi, z vlaki, največ pa seveda peš. Bil je zasopiran ves Škofješki okraj, pa še od drugod je bilo mnogo igralcev. Ločani so načeli na trgu mnogo stolov in miz, da je bila skupna pesterje množice še bujnejša. Za razvedrilo je skrbel godba Škofjeških gospodov, ki so priredili koncert ter z veselimi koračnicami razgibali tudi v pričakovanju.

Terme — 121 po številu — so bile brz razdeljene, prvič je na vrsto 35 činkvinov, samih lepih dobitkov. Fortuna se je kaj čudno nasmihala. Permanentni vstopnici za Sokolski kino sta zaleda Ingliz iz Srednjih vasi in Marijan Mesec iz Volče. Koštruna so pa odpeljali Fojkarjevi, ki jim bo govoril prav. V isti družini so zadeli tudi abonma za trajno ondulacijo. Po 25 kg mope so si delili Burdych Irena, Janez Fajfar, Jož Stiblji in Andrej Likar iz Sore.

Vse to pa kajpak še ni bilo niti napram ugibanju, v čigave roke padajo tombole. Gospa na odru je po činkvinah za čas počivalja, kjer je bila v tem času počivalja, kjer je mogel nekoč počititi z izklicavanjem, dokler ni prešel tisine navdušenih tombola, in že se je utiral proti komisiji z br. Savnikom na čelu srečnik, ki mu je poklonila tombolo, lepo, dobro rejeno, ne prestaro krvavo mlekarico, ki daje vsak dan 12 litrov mleka. Jereb Jože iz Bukovščice v Selški dolini je že zadel. Druge tombole pa so porazili takole: Šivalni stroj je dobil kmet Blaž Hafner iz Dorfarjev, moško kolo brivški pomočnik Albert Koritnik iz Škofje Loke, Lubasova harmonika učenec četrtega razreda Anton Šink iz Puščala, kuhinjsko opremo soboščik Janez Humer iz Škofje Loke, foto-aparat Janez Debeljak iz Dolenje vasi, 50 kg sladkorja delavec Andrej Hostnik iz Puščala, 30 m platna Frančiška Hafner iz Zgornjega Bitnja, vrečo moke Angela Jelenčević iz Bukovščice in par odelj poslovodja Jernej Dagarin iz Puščala.

V priznanje loškemu Sokolu naj omenimo, da je bila tombola dobro pripravljena, je hitro in brez nepotrebnih zadrov gladko potekala in tudi manjši dobitki so bili vredni zanimanja. Za slovesne tombole, ki jih boš imel prihodnje letu gotovo zopet, je to tudi nekaj vredno.

Levstikov zbornik izšel

Ljubljana, 3. oktobra.

Levstikov zbornik, ki so ga začeli članji slovenskega seminarja pri prof. dr. Ivanu Prijatelju pripravljati ob stoletnici Levstikovega rojstva, je dotiskan. Mnogi narodniki že nestreno sprašujejo po njem, saj je minil že lep čas odtej, ko je bil napovedan. Ne bomo se opravičevali in govorili o ovirah in težavah. Kdo s takim delom ni imel opravka, bi težko razumel. Vsem narodnikom in drugim prijetjem slovenske knjige moramo danes javiti nekaj, kar je važnejše od zamude: dolgotrajne priprave zbornika niso bile v Škofji. Njegova vsebina je prev za prav tem bolj prenobljeno izbrana in stilistično ter vsebinsko zaokrožena ter dodelana. Zbornik obsegajo 26 tiskovnih pol (nad 400 strani) velikega oktava ter vsebuje: 1. Dr. A. Osvirk: Levstikov duševni obram (126 strani); 2. dr. Čeplak: Levstikova zbirka (142 strani). Avtor skuša dokumentarno osvetiliti Levstikovo življenjsko borbo s tedaj vladajočimi »pravili« v literaturi, družbenem ter kulturnem življenju in v politiki. Ta študija je izrezek iz kulturnega (in nekulturnega) življenja slovenskega naroda in iz njegovega zakulisja. 3. Franc Ješenovec: Snovanje slovenskega juga, L. 1867 (24 strani). Ta študija je potrebljeno dopolnilo predložene razprave in ob izlazu kaže Levstikov orjaški napor za osnovanje slovenskega političnega lista in vso zvito taktiko pravikov, zbranih okrog »Novice«, s katero so to Levstikovo namero preprečili. 4. Boršnik Marija: Franco Levstik in Prešernova boci. Avtorica v razpravici po drobno razstavlja Levstikov odnos do Ernestine Jelovškove in v celoti pričuje Ernestinino spominje na Levstika. 5. Boris Merhar: Levstik in Stritarjevo svetodelovanje (16 strani). Avtor podrobno preiskuje osebni odnos med Levstikom in Stritarjem in skuša prenovejiti preobrat Levstikovega prijateljstva v sovraštvo do Stritarja. Psihološko razložiti in osvetiliti. 6. Eleonora Kerna: Levstikov odnos do Kopitarja in Vulca (8 strani). V tej poslednji razpravi dokazuje avtorica, da je Levstikova umetniška tvorba osebnost nekak simečna Kopitarjeve in čopovega prizadevanja za preporod slovenskega naroda v jemanjino kulturni in literarni kulturi. 7. Bibliografija. Bibliografija, ki jo</p

DANES PREMIERA GIGANTSKEGA FILMSKEGA VELELJEDA NAJSILNEJSIH SENZACIJ IN NAPETOSTI

Oporoka dr. Mabusa

Režija: Fritz Lang

Skrivnostni vložni in tajinstveni požig! Bombni atentat na ogromno tovarno! Ves policijski skupišči uporab mrljčino zasleduje neznanega zločinka. Izsladitev blaznega, ki v hipnozi izvršuje katastrofalna dejanja!

Rokopis filma: Thea Harbo

Radi ogromne dolžine tega filmskega dela predstave ob 4., 7. in 1/10 zvezd Dopolnilo PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK!

ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

Dnevne vesti

Finančni direktor na dopustu. Finančni direktor g. dr. Valjavec Ljudevit je nastopil danes redni letni dopust. Nadomestuje ga pomočnik finančnega direktorja g. Avgust Sedlar, ki bo sprejemal stranke vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Iz sodne službe. Za kancista pri sreskem sodišču v Št. Lenartu je imenovan Ivan Košmér, za kancista pri sreskem sodišču v Šmarju pri Jelšah pa žandarmarski narednik v Apačah Anton Gobec; premeščeni so od sreskega sodišča v Št. Lenartu k okrožnemu sodišču v Ljubljani viši pisarniški oficijal Josip Medved, od sreskega sodišča v Ribnici k sreskemu sodišču v Delnici kancistar Franc Rigler, od sreskega sodišča v Delnicih k sreskemu sodišču v Ribnico pa kancistar Anton Šorec.

Sprejem uradnikov v državno Hipotekarno banko. V zvezi z natečajem za sprejem uradniških pripravnikov v Državno hipotekarno banko, ki bili objavljeni 27. avgusta, se opozarjajo kandidati, da bo sprejem izpit 27., 28. in 29. t. m., ne pa 14., 15. in 16., kakor je bilo prvočno določeno.

Sprejem inženjerjev officirjev v mornarico. Vojni minister je odredil, da se sprejme v mornarico več inženjerjev strojne, električne, ladjedelske in kemične stroke svrhu izpolnitvene tehnične stroke mornarice z aktivnimi inženjerji officirji. Prosejne je treba poslati komandi mornarice v Zemunu do 15. novembra.

Slovenski romarji pri Sv. očetu. Iz Rimske portoroči: V ponedeljek ob 8 zvezter je sprejel Sv. oče v posebni avdijenciji Jugoslavije, in sicer 150 Slovencev in 50 Hrvatov. Med Slovenci so bili vsi trije slovenski škoftje, 25 slovenskih duhovnikov, od odličnejših lajikov pa dr. Miha Krek, predsednik Katoliške akcije, odvetnik dr. Česnik, dalje slovenski pesnik dr. Alojzij Gradnik, podpredsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Papež je vsejemu posebej izjemoma podal roko, ki so jo vsi kleče pobobojo poljubili. V svojem nagovoru je papež izrazil svoje posebno veselje, da vidi pred seboj prave Slovence in Hrvate iz Jugoslavije.

Prepodavanji publikacij. Notranje ministarstvo je prepodaval širiti brošuro Teodorja Balka »Od dušika do dinamita« in zagrebski tednik »Obriški vjesnik« št. 39 z dne 23. septembra.

Izlet v Pariz. Kdor si želi ogledati vse zanimivosti Pariza podnevi v ponoči, naj se prijaviti za potovanje v Pariz pri »Putniku« v Ljubljani. Petdnevno bivanje v Parizu (Hotel Littré), t. j. prehrana in prenočišče vključno takse, napitnine, avto izlet v Malmaison in Versailles stane Din 1.270.— za osebo. Odvod iz Ljubljane: 20.50. Zahtevajte program.

Pojasnilo. Z ozirom na vaš objavo v sobotni številki po naslovom: »Vrtec« — glasilo Pomladka Jadranske straže, vas prosimo za ugotovitev, da »Vrtec« ni glasilo Pomladka Jadranske straže, temveč mladinski list, ki je, kakor mnogi drugi listi, ponudil svoje predale propagandi za ideje Jadranske straže, kar je Oblastni odbor Jadranske straže z zadovoljstvom pozdravil. — Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani.

Dve knjigi za planinice. SPD priprava svojim članom in planincem ter sportnikom sploh, da si nabavijo sledete dve knjige, ki sta izšla v založbi SPD v Ljubljani: I. M. M. Debeljakova »Plezačna tehnika«. Knjiga naše priznane alpinistke obravnava v lahkem in razumljivem slogu vse pripomočke, ki jih rabi planinec pri izvajevanju strme alpinistike in uvaja postopno v plezanje, opisuje raznovrstna tehnična sredstva, s katerimi mora delati alpinist pri zmagovalju lažjih, težjih in najtežjih alpinskih problemov. Knjiga je odlično pisana in obdeluje sistematično pri nas do sedaj še neobdelano polje. Cena knjige je 15.— Din. 2. Dr. Bogdan Brecelj: »Prva pomoč in reševanje v gorah«. Cena knjige je 12 Din.— Pisatelj, ki spada med najboljše planinice mlajše generacije, je na podlagi lastnih izkušenj, ki si jih je nabral kot alpinist in kot član reševalnega odseka SPD, zbral in opisal moderni način reševanja v planinah, pri čemer upošteva vse možne slučaje, da navadne rane pa do najtežje planinske nesreče. V knjigi zbrano gradivo poučuje planinca v vseh mogočih situacijah, in je zategadelj neobhoden spremjevalec vsakega alpinista. Planinci podpira akcijo Slovenskega planinskega društva, ki hoče postopoma izdati vrsto tehničnih in naravoslovnih vodnikov na kupovanjem teh knjig, ki naj tvorijo temelj knjižnice vsakega alpinista.

Motorni vozovi na progi Zagreb—Varaždin in Zagreb—Split? Tvorica motornih železniških vozov Austro-Daimler je poslala zagrebski železniški direkciji ponudbo glede dveh novih motornih vozov za železniški promet. Obe vozili prispeta v najkrajšem času v Zagreb ter ju bodo prekušili na progi Zagreb—Šušak—Split. Motorni vozovi vožijo z veliko brzino in bila vožnja na omenjeni progi znižana od 12 na pet ur, prostora je pa v obeh za 40 do 100 potnikov. Če bo proga sposobna za takšno brzino, ni izključeno, da bo zagreb-

ška železniška direkcija motorni vozili kušila, kar bi bilo za razvoj tujškega pravna veliki vpliv. Tudi tekstilna tvorica Tivar v Varaždinu je ponudila direkciji svoj motorni voz brezplačno na razpolago, zahteva samo, da sme po vseh vagonih v državi razobesiti svoje reklame tablice. — Umestno bi bilo, da bi se motorni vozovi uveli tudi v Sloveniji, zlasti bi izvrstno služili smučarjem pozimi na Gorenjsko. Saj je bila ljubljanska železniška direkcija nedavno pripravljena uvesti tak promet, zdaj pa je o tem vse utihnilo.

Iz Hrastnika. Nedavno je priobčil »Slov. Narode pod naslovom «Občinske volitve», dopis iz Hrastnika, kjer daje pisec duška svojemu nerazumevanju o zadružju »gotovih naprednih ljudi« itd. Kot eden izmed prizadetih si dovoljujem v svojo obrambo kratki odgovor Res je, da je usoda Hrastnika zaenkrat »gotova stvar«. Res je pa tudi, da se bo to vprašanje po obljubi najmerodajnejšem državnem funkcionarju po volitvah zoper obravnavalo (kar je pač želja ogromne večine prebivalstva vseh treh prizadetih krajev) in bodo v smislu novega občinskega zakona baš občinski odbori za to odločniji.

— Na obeh listah so kandidati, odnosno njih agitatorji nacionalni ljudje, kakor tudi pristaši bivše klerikalne oz. socialistične stranke. Obe listi tudi imata na celu znane in izkušene narodne gospodarje. Glede na to je trditev o »gospodarskih in klerokratističnih listi« — dvojna mera.

— V ostalem pa vabim g. pisca na ustren razgovor, kjer mu bo še marsikaj pojASNjen, med drugim tudi, zakaj je potrebno, da je na eni listi kandidat tovarnega gosp. Abel, ki je menda tudi po rodnu Nemec. — Logar Drago.

Vreme. Vremenska napoved pravi,

da bo deloma oblačno in sprememljivo vreme.

Včeraj je nekoliko deževalo samo v Mariboru, drugod je bilo po večinoma lepo, le določno je ležala megla. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 26°, v Beogradu in Skopiju 25, v Zagrebu in Sarajevu 23, v Ljubljani 22, v Mariboru 21.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 76,4. Temperatura je znašala 14,2.

Požar v Varošu pri Makola. V petek je začelo gojeti gospodarsko poslopje posestnika Franca Kováčiča v Varošu pri Makola. Skoda je precejšnja, zlasti zato ker so bili uničeni tudi vsi poljski pridelki, ki so bili že pod streho Sosedje, ki so tako prihitali na pomoč, so preprečili, da se ogenj ni razširil na hišo.

Tragedija dveh žaljubljenih Slovencev v Salzburgu. Današnja grška »Tagesspost« poroča o pretresimali tragediji dveh žaljubljencev v Salzburgu. Tam so v petek zjutraj našli v hotelu ustreljenega 30-letnega trgovca Rudolfa Raka in Pavla Mlinaričevića: šla sta protovoljno v smrt. Zapustila sta pismo, ki v njem pravita, da ju je v smrt pognaла nesrečna ljubezen.

Tragedija dveh žaljubljenih Slovencev v Salzburgu. Današnja grška »Tagesspost« poroča o pretresimali tragediji dveh žaljubljencev v Salzburgu. Tam so v petek zjutraj našli v hotelu ustreljenega 30-letnega trgovca Rudolfa Raka in Pavla Mlinaričevića: šla sta protovoljno v smrt. Zapustila sta pismo, ki v njem pravita, da ju je v smrt pognała nesrečna ljubezen.

Pri želodčnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehanjanju, tesnobi, bolečinah v celu, hagnjenju k bluvjanju učinite 1—2 časi naravne Franz Josefovove vode, temeljito iztrebljenje prebavil. Mnena bolnišnicne izpručujejo, da jemljejo »Franz Josefovovo vodo, radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. Franz Josefovova vrednica se dobi v vseki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Mestna hranilnica za poplavljence.

Gerentski sovet Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani je na svoji včerajšnji seji dovolil za poplavljence podporo v znesku Din 10.000.—. V isti namen je generalni mestni pomočnik senator Ivan Hribar daroval Din 500. Oba zneska sta bila poslana. Osrednjemu pomočnemu odboru za poplavljence dravskie banovine.

— Ljubljani za poplavljence. Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani, je v svoji seji dne 25. septembra soglasno sklenila glede vprašanja nabiranja prispevkov in daril nacionalnih in kulturnih društev, oporavki ljubljanskemu trgovstvu, da nikomur ne bo nobenih daril in denarnih prispevkov, če nima nabiratelj društva oziroma organizacije nosbenega potrdila od uprave združenja. Ta sklep je uprava storila zato, ker se je ugotovilo, da so nabirale darove in prispevke osebe, ki absolutno niso imeli nikake zveze z dobrodelenostjo. Kar se pa tiste podporne akcije za poplavljence te uprava z ozirom na poziv g. bana dr. Mařušiča sklenila, da nai trgovci v Ljubljani pošljajo svoje prispevke bodisi v denarni ali blagu v ta namen Združenju trgovcev, ki bo na to nabran znesek oziroma blago izročilo g. banu, zato nai ga trgovci vsem ostalim nabirateljem v ta namen odločijo podporo. Navodila in položajem vsega blaga v nekaj dneh razposlane vsem g. trgovcem. Uprava Združenja trgovcev.

Citatje tedenske revije „ZIVLJENJE IN SVET“

—**—** Leto dat slajmerjevega sanatorija. Minulo nedeljo je poteklo leto dni, od kar je bil na slovenski način otvoren slajmerjev dom, ki ga je uredila Boinska slajmerja trgovska in podpornega društva v Ljubljani na svoje nameščenje. Kako potreben je bil ta zavod, najbolj dokazuje sprejem v prvem letu. Do 23. septembra je bilo sprejetih 661 bolnikov, od katerih se je akraj večina morala podvreti operaciji. V sanatoriju je imel senčevalnik dr. Krajančič ob asistenti v enem letu 650 večino uspešnih operacij. V slajmerjevem domu so se najvet zdravili nameščeni društva, nekaj je bilo pa tudi zasebnikov.

—**—** IZ vremenski hišice v Zvezdi je in ostane pri žalostnem starem. S slovenskimi listi kar ni sreča. Vnovič so poskusili z njimi in se vnovič prepričali, da papir ni za rabo. Seveda imamo zopet nemške — v slovenski Ljubljani! Tudi ostalo je vse po starem in apart se kar noče uravnavati po dnevnem času. Itd. Kaj bi ponavljali. Drugod po civiliziranem svetu imajo to lepo navado, da odgovorni činitelji resno in točno, brez izvajanja graje, vodijo svoje posle, tudi tako neznačne, kakor so v zvezi z vremenski hišico. Pri nas pa mora javnost razglašati kričeče nedostatke, ki bi jih najlahši organ moral sam odstraniti. — Pa tudi ostali deli te zanemarjene hišice krijejo po izboljšavi. Maksimalni in minimalni topomeri so po vsej pravilu uravnavani za večovito dobo. Minimalni del kaže grozansko nizko topino, nemara še iz ledene dobe. Maksimalni seve obratno. Ure, ki naj kažejo čas v raznih svetovnih mestih, lepo mirno stojte. Bogove, koliko let že. In njih stele je zamazano in zaprteno, da ne vidis skozi. V ne dosti boljšem stanju so ostale šope. In če še dodamo, da je vse ogrodje hišice prav tako zanemarjeno kot vse ostalo, je očito, da je vremenska hišica potrebita nujnega pravila zunanj in znotraj, da bo mogla vršiti svojo nalogo. To njen klaverino stanje trajata sicer še dokaj časa, vendar ima občinstvo tolaždo v neomajni resnici, da vse mine...

—**—** IZ vremenski hišice v Zvezdi je in ostane pri žalostnem starem. S slovenskimi listi kar ni sreča. Vnovič so poskusili z njimi in se vnovič prepričali, da papir ni za rabo. Seveda imamo zopet nemške — v slovenski Ljubljani! Tudi ostalo je vse po starem in apart se kar noče uravnavati po dnevnem času. Itd. Kaj bi ponavljali. Drugod po civiliziranem svetu imajo to lepo navado, da odgovorni činitelji resno in točno, brez izvajanja graje, vodijo svoje posle, tudi tako neznačne, kakor so v zvezi z vremenski hišico. Pri nas pa mora javnost razglašati kričeče nedostatke, ki bi jih najlahši organ moral sam odstraniti. — Pa tudi ostali deli te zanemarjene hišice krijejo po izboljšavi. Maksimalni in minimalni topomeri so po vsej pravilu uravnavani za večovito dobo. Minimalni del kaže grozansko nizko topino, nemara še iz ledene dobe. Maksimalni seve obratno. Ure, ki naj kažejo čas v raznih svetovnih mestih, lepo mirno stojte. Bogove, koliko let že. In njih stele je zamazano in zaprteno, da ne vidis skozi. V ne dosti boljšem stanju so ostale šope. In če še dodamo, da je vse ogrodje hišice prav tako zanemarjeno kot vse ostalo, je očito, da je vremenska hišica potrebita nujnega pravila zunanj in znotraj, da bo mogla vršiti svojo nalogo. To njen klaverino stanje trajata sicer še dokaj časa, vendar ima občinstvo tolaždo v neomajni resnici, da vse mine...

—**—** IZ vremenski hišice v Zvezdi je in ostane pri žalostnem starem. S slovenskimi listi kar ni sreča. Vnovič so poskusili z njimi in se vnovič prepričali, da papir ni za rabo. Seveda imamo zopet nemške — v slovenski Ljubljani! Tudi ostalo je vse po starem in apart se kar noče uravnavati po dnevnem času. Itd. Kaj bi ponavljali. Drugod po civiliziranem svetu imajo to lepo navado, da odgovorni činitelji resno in točno, brez izvajanja graje, vodijo svoje posle, tudi tako neznačne, kakor so v zvezi z vremenski hišico. Pri nas pa mora javnost razglašati kričeče nedostatke, ki bi jih najlahši organ moral sam odstraniti. — Pa tudi ostali deli te zanemarjene hišice krijejo po izboljšavi. Maksimalni in minimalni topomeri so po vsej pravilu uravnavani za večovito dobo. Minimalni del kaže grozansko nizko topino, nemara še iz ledene dobe. Maksimalni seve obratno. Ure, ki naj kažejo čas v raznih svetovnih mestih, lepo mirno stojte. Bogove, koliko let že. In njih stele je zamazano in zaprteno, da ne vidis skozi. V ne dosti boljšem stanju so ostale šope. In če še dodamo, da je vse ogrodje hišice prav tako zanemarjeno kot vse ostalo, je očito, da je vremenska hišica potrebita nujnega pravila zunanj in znotraj, da bo mogla vršiti svojo nalogo. To njen klaverino stanje trajata sicer še dokaj časa, vendar ima občinstvo tolaždo v neomajni resnici, da vse mine...

—**—** IZ vremenski hišice v Zvezdi je in ostane pri žalostnem starem. S slovenskimi listi kar ni sreča. Vnovič so poskusili z njimi in se vnovič prepričali, da papir ni za rabo. Seveda imamo zopet nemške — v slovenski Ljubljani! Tudi ostalo je vse po starem in apart se kar noče uravnavati po dnevnem času. Itd. Kaj bi ponavljali. Drugod po civiliziranem svetu imajo to lepo navado, da odgovorni činitelji resno in točno, brez izvajanja graje, vodijo svoje posle, tudi tako neznačne, kakor so v zvezi z vremenski hišico. Pri nas pa mora javnost razglašati kričeče nedostatke, ki bi jih najlahši organ moral sam odstraniti. — Pa tudi ostali deli te zanemarjene hišice krijejo po izboljšavi. Maksimalni in minimalni topomeri so po vsej pravilu uravnavani za večovito dobo. Minimalni del kaže grozansko nizko topino, nemara še iz ledene dobe.

A. D. Emory:

Dve siroti

Roma

186

Sledilo je več zelo komičnih prizorov, ko so se zaročenci ogledovali in objemali. Tu pa tam so moški v manjših gručah baraniali za ženo, ki jo je proučajal srečnejši snubač manj srečne mu.

V nekaterih primerih je odločila tudi partija kock ali kart; srečen zaročenec je stavljal svojo ženo na karto ali na kocko. V ta direndaj so se vmešavali gledatci, bodisi kot mešetarji ali kot priganjači, in slednji so najbolj razgrajači.

Častniki in sam guverner so dobro vedeli, kaj se godi; ker pa to nikogar ni motilo, so vsi močljali.

Da se vrnemo k tem čudnim porokam, povejmo takoj, da sta imela bočna zakonca samo dan za skupno življenje. Čez noč je morala žena nazaj med izgnanec.

Te zakonske zvezze so bile zanimive tudi glede nevestine opreme; vsaka nevesta se je potrudila spraviti skupaj vse potrebno za poročno obleko.

To pot je guvernerjeva hči naročila, naj pošljejo v ta namen izgnankam v kaznišnico mnogo ponošenih obek.

Poročnim obredom naj bi to pot prisostvovali tudi vsi svetje z Yvonne.

Na svatbe, ki naj bi s terase gledali poročno gostijo po skupni poroki.

Med pripravami za gostijo je pa hotel razočaran seržant Rabusson še enkrat poskusiti svojo srečo pri Marjanu.

In jel je hoditi okrog guvernerjevega doma v nadi, da bo srečal Marjan.

Toda Marjana je bila preveč zaplena s pripravami za poroko gospodarjeve hčerke, da bi mogla z doma.

In tako se je moral ubogi seržant po dolgem brezuspešnem čakanju umakniti ob uri, ko je nastopal službo v kaznišnici stražnici. Tam ga je skušal poveljnik potolažiti, česa, da itak kmalu prispe nova skupina izgnank.

Toda seržant Rabusson je globoko vdihnil, kar je pričalo o vroči ljubezni, ki jo je bila Marjana nevede razvila v njegovem srcu.

Slednjič je napočil dan poroke guvernerjeve hčerke. Vse prebivalstvo se je veselilo tega dogodka.

Se so prihajali zadnji gostje iz okolice. V guvernerjevem domu so tekle zadnje priprave. Po vrtu so bile razobesene svetilke, ki naj bi zvečer razsvetile vrt do najtemnejšega kotička.

Ves dan so begali po velikem parku ob krasnem, bujnjem pragozdu z amoriči pod nadzorstvom upravitelja guvernerjevega doma.

In tako je sednjič napočila ura poročnih obredov. Cerkev je bila slavnostno razsvetljena, a kor, kjer naj bi duhovnik opravil obrede, je bil ves pokrit z rožami.

Pot, po kateri naj bi stopala zaročenca v cerkev, je bila vsa posuta z belimi rožami.

Večinski gostov je odšla že prej v cerkev, da bi tam počakali do prihoda svatov, ki so prišli z njimi iz guvernerjevega doma samo nevestini in ženinovi sorodniki.

Guvernerjeva rodbina je bila zejno prijavljena med prebivalstvom in tako je gost špalir radovednežev navdušeno pozdravljala svate vso pot do cerkev.

Po poročnih obredih so odšli vsi gostje v sprevodu za novoporočencev v guvernerjevo palačo.

Tam je bilo že vse pripravljeno. Na terasi v vrtu skriti godbeniki so pozdravili svetbeni sprevod z veselo končnico.

Novoporočencem sta bila pripravljena naslonjača pod baldahinom s strešico iz svilenega atasa, posutega z

zlatimi zvezdicami, od strešice so pa visele težke gube muselina, obšitega z zlatom in okrašenega z rožami.

Okrug baldahina so bili napravili vrtnarji razkošni vrtiček, kamor so bili znosili vso pestro floro Floride.

In v tem očarljivem okviru sta sprejemala mlada čestitke prebivalcev kolonije. Godba je igrala, ko so prihajali v dolgih vrstah pred baldahin.

Kar se je začelo iz ospredja vrta navdušeno vzklikanje, vmes je pa igrala godba.

Tako so se vsi obrnili tja. Videč na vseh obrazih isto vprašanje, je storil markiz naprej, rekoč:

— Vede, dragi prijatelji, da bodi za mojo rodbino tako srečni današnji dan dan splošnega veselja in radosti. Veste, da je po poroki moje hčerke duhovnik poročil dvajset parov, kolostov in izgnank. Ne veste pa, da sem hotel, da bi bili deležni našega veselja poleg teh tudi nesrečneži. In tako se združita danes dva mlada prebivalca Guineje, ki sta bila ujeti po bitki in prodana v suženjstvo. Toda dva zaročenca črne polti vam omogočita obenem ogledati si poganske poročne običaje.

Tako so gostje odšli za guvernerjem, markiz in novoporočenca na krasno razsvetljeno teraso; odtod se je dobro videlo na majhno poseko v parku, kjer naj bi rajali zamorci po poroki.

Naključje je hotelo, da je bil po samoti hrepeneči poročnik našel tih kotiček na koncu terase pri skupini služnici, ki se je bila zbrala tu, da bi videla rajanje na vrtu. In tu je poročnik srečal Marjano.

Po zadnjem srečanju, ko je bila Marjana priznala poročniku, kdo je, sta se drug drugega izognitali.

Zato je bilo obema zelo nerodno, ko sta se nepriskakovano srečala. Poročnik sicer ni lahko srca opustil vseh nad, ki jih je gojil v svojem srcu. Uknjil se je bil čutu samospoštovanja, ki mu je nalagal zatrepi ljubezen do Marjane; toda to je zasekalo skečečo rano v njegovo srce.

Marjana je bila sicer vesela, da je storila svojo dolžnost, ni pa mogla prepredčiti, da bi ne ostala v srcu globoka rana.

Prvo, kar sta hotela storiti pri ne-nadnem srečanju, je bilo izogniti se povorovi.

Toda baš ko se je hotela Marjana umakniti, je vprašal poročnik tih:

— Zakaj odhajate, Marjana? Kaj vas ta obred nič ne zanimal?

In ker je Marjana molčala, je priponmil:

— Ali je vam moja navzočnost neprijetna?... Kaj ste že pozabili, da sva sklenila prijateljstvo?

Namestu odgovora je pa Marjana zasedala mesto, ki ji ga je ponudil poročnik kraj sebe.

Ta čas so se na poseki nadaljevale priprave za zamorsko svatbo, in poročnik, ki je bil informiran o zaročencih, je začel razlagati Marjani, kar je vedel.

Tisti hip se je pojavila na poseki skupina zamorcev in vsak je vijtel v roki po divjih zvokih primitivnih glasbil. Stopili so na rob poseke, dva najstarejša sta pa stopila naprej in začela risati s kopjem v tla vedno manjše kroge.

Ko je bilo krogov že dovolj, so prinesli drugi zamorci kokosovih orehov, veje z bananami, buče s palmovim vodom in druga nevesti namenjena darila, ki so jih položili na kraj poseke, tja, kamor jim je pokazal star zamorec, vodja poročnih obredov.

Potem so ženske zapustile poseko.

Kar so divji zvoki utihnili in iz vseh zamolikih grl so zadoneli klici:

— Waha!... Waha!

Pristopajte k „Jadranski straži“!

TELEFON 2059
PREHOG SUHA DRVA
Pogatač, Bohorščeva 5.

Stanovanje

3 sobno, udobno urejeno, z vsem komfortom, v sredini mesta se odda takoj ali pa s 1. novembrom 1933 v najem. — Pojasnila se dobe v Gajevi ulici 5/1, soba št. 128.

Kadar žlezze z notranjo sekrecijo slabu delujejo

Glas odobren od ministrstva soci. pol. in nar. zdravstva št. 2192 od 16. I. 1933.

in ne oskrbujejo organizma v zadostni meri s hormoni, nastopajo oslablosti, staranja in razne druge telesne neugodnosti.

V berlinskem znanstvenem institutu, ki ga je ustanovil dr. Magnus Hirschfeld, pa je bila iznajdena in preizkušena metoda, po kateri se pridobivajo seksualni hormoni, ki se dajo združiti v preparativih, ne da bi pri tem izgubili svojo življensko energijo. Tački preparat je »TITUS-PERLEN«, ki učinkuje v prvi vrsti na inkretne žlezze, potem pa na organe in na vegetativni živčni sistem ter po vsem vse vsebuje vse možnosti medikamentoznega zvišanja potence. Preparat »TITUS-PERLEN« je pod stalno klinično kontrolo berlinskega instituta za seksualno znanost.

Poučite se s pomočjo mnogoštevilnih ilustracij, kako nastajajo in kako se odstranjujejo motnje potence.

Zastopnik mag. pharm. Drag. Kajzer tt.

COSMOCHEMIA - ZAGREB 115
SMICIKLASOVA ULICA 23

»TITUS-PERLEN« v originalnih omotih:
po 100 komadov za moške Din 180.—
po 100 komadov za ženske Din 200.—

Dobiva se v vseh lekarnah.

Urejeno: Josip Zupančič Za »Narodno tiskarno«: Fran Jerešek — Za upravo in literaturni del lista: Oton Christof — Vas v Ljubljani

Ruski polet v stratosfero

Uradno potrjena višina 18.400 m — Posadka je videla zemljo razločno — 67 stopinj mraza

Sovjetski balon, ki je prekošil Piccardov svetovni višinski rekord, se je spustil v soboto kmalu po 17. bližu Kolomne v moskovski guberniji, priznočilo 1000 km od kraja starta.

O presečnjivem uspehu ruskega poleta v stratosfero smo kratko poročali že v soboto. Ugotovitev, da je dosegel balon višino 19.000 m, uradno še ni potrjena. Pač je bila pa potrjena višina 18.400 m. Dočim se je balon zelo hitro dvigal, je padal v začetku zelo hitri, proti koncu pa hitreje. Posadka je bila čila in dobre volje, med poleto ni čutila nobenega vpliva redkejših zračnih plasti, niti velike izpreambe temperature.

V soboto ob 8.41 je sovjetski stratosferski balon startal. V petek so bile zadnje priprave in sicer še o polnoči, ko je bil balon že pripravljen za start in gondola z instrumenti pritrjena k njemu. V stratosfero so se dvignili veljivnik pilot Prokopjev, njegov pomočnik Birnbaum in konstruktor Godunov. Stratosferski balon je imel ves čas zvezdo zemljo. Po prvem radiogramu je bil dosegel višino 3000 m in dvigal se je s hitrostjo 2 m v sekundi. Drugi radiogram je sporočil, da je dosegel balon ob 9.22 moskovskega časa višino 15.000 m, ob 9.25 je bil pa že 17.200 m visoko. Zunaj je bilo

67 stopinj mraza.

posadka je bila v dobrem razpoloženju. Ob 9.58 je dosegel balon višino 17.900 m, aparati za kisik so fungirali dobro in posadka je imela dovolji kisika.

V gondoli je znašala temperatura 17 stopinj nad ničlo. Na solnčni strani je bilo v gondoli toplo, v senči pa mráz. Z istim radiogramom so iz gondole sporočili, da so napravili ob 9.58 manever, da bi gondolo obrnili tako, da bi jo sonce ogrevalo tudi od druge strani. Ob 11.02 je bil balon oddaljen od kraja starta 24 km. Ob istem času je poslala posadka radiogram, da je po višinomeru ostala višina 17.900 m neizpremenjena, zračni pritisk je pa znašal 60 mm. Doseženo je bilo ravnotežje.

Zunaj je bilo 67 stopinj mraza, v gondoli pa 22 stopinj topote in zemlja je videla čisto razločno. Ob 12.13 je posadka sporočila, da je dosegel balon višino 18.400 m in da je znašal zračni pritisk 51 mm. Vse naprave so bile v redu, balon se je napel tako, da v njem ni bilo več prostora za plin. Posadka je poslala po radiu pozdrave vsem delavcem in delavnicam, kjer so izdelali balon in gondolo. Z moskovsko letališča so balon ves čas videli s prostim očesom.

Ob 12.50 je posadka sporočila, da so začeli spuščati. Ob 13.12 je padal balon proti zapadu s hitrostjo 2.50 m v sekundi. Ob 13.16 je bil oddaljen 50 km od kraja starta in plul je proti jugovzhodu. Končno so iz balona sporočili, da je bila dosežena višina 19.000 m.

S poleti v stratosfero je tesno zdrženo ime prof. Avgusta Picarda, ki se je prvi dvignil v zaprti gondoli v stratosfero. Na prvem poletu ga je spremil asistent Paul Kipfer. Startala sta 27. maja 1931 iz Augsburga in dvignila sta se 15.781 m visoko. Drugič je se Piccard dvignil s svojim sotrudnikom Cosynson 17. avgusta 1932 z dubendorfskega letališča pri Žurichu in sicer

16.770 m visoko.

Polet je trajal nad 12 ur.

Nalen Piccardov polet je bil mestni žarki kozmičnega izzrevanja, ki so doslej še neznani in ki predstavljajo ogromno iz vsemirja prihajajočo energijo. Z Geiger - Müllerjevimi in lastnimi instrumenti je Piccard v glavnem dosegel svoj cilj. Seveda pa vemo o kozmičnem izzrevanju še vedno zelo

male in potrebi bodo novi poleti v stratosfero, da prodro človeški duh tudi v to tajno prirodo. Velik napredok v tem pogledu pomeni baš sovjetski polet v stratosfero. Rusom se je ta polet tako sijajno obnesel v veliki meri zaradi izredno ugodenih terenskih in klimatičnih razmer.

Pomisliši moramo namreč, da se je dvignil Piccard obakrat v goratih krajih odnosno vsaj v bližini večjih pogorij, pa tudi ne posebnodaleč od morja, dokler so se Rusi dvignili na ogromni ravni.

V Russiji se se dolgo pripravljali na polet v stratosfero. Priprave so bile v rokah letalskega društva »Ossoviahim«. V leningraski delavnici društva so konstruirali balon in gondolo, ki je znatno večji od Piccardovega. Balon Ossoviahimu so prepeljali na moskovsko letališče in tam ga še zdaj pripravljajo za start.

Obenem s tem balonom so konstruirale sovjetske vojaške letalske delavnice drugi manjši balon za polet v stratosfero. Niegova gondola je približno tako velika, kakor Piccardova. Ta balon bi se bil moral dvigniti že 24. septembra, pa je bil preobete in je ostal na tleh. Tudi 700 galonov vodika ni zadostovalo, da bi bil balon gondolo dvignil od tal. Pozneje se je balon celo nekajko poškodoval tako, da je kazalo, da do poleta sploh ne bo prišlo. Tem bolj torek preseneča vest, da so balon v pičlem tednu popravili in da ni samo startal, temveč da je prekošil celo Piccardov višinski rekord.

Gondola Piccardovega balona je bila označena z BHFI, gondola sovjetskega balona pa nosi velike črke CCCP (